

قبل از هر چیز باید بدانید که اگر مهریه هر مقدار که باشد و زوج (مرد) مالی اعم از منقول یا غیر منقول و حساب بانکی دارای موجودی باشد در قبال همه مهریه حتی اگر بالای ۱۱۰ سکه باشد توقیف می گردد که این توقیف می تواند از طریق دادگاه یا اجرای ثبت باشد. فقط بعضی از اموال جزو مستثنیات دین می باشد که قابل توقیف نیستند و در صورت توقیف نیز با اعتراض زوج از توقیف آزاد می گردد.

بر طبق ماده ۲۴ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی مصوب ۱۳۹۴ عبارتند از: «مستثنیات دین صرفاً شامل موارد زیر می شود:

الف - منزل مسکونی که عرفاً در شأن محکوم علیه در حالت اعسار او باشد.

ب - اثاثیه مورد نیاز زندگی که برای رفع حوائج ضروری محکوم علیه و افراد تحت تکفل وی لازم است.

ج - آذوقه موجود به قدر احتیاج محکوم علیه و افراد تحت تکفل وی برای مدتی که عرفاً آذوقه ذخیره می شود.

د - کتب و ابزار علمی و تحقیقاتی برای اهل علم و تحقیق متناسب با شأن آنها

هـ - وسایل و ابزار کار کسبه، پیشه وران، کشاورزان و سایر اشخاص که برای امرار معاش ضروری آنها و افراد تحت تکفلشان لازم است.

و- تلفن مورد نیاز مدیون

ز- مبلغی که در ضمن عقد اجاره به موجر پرداخت می شود، مشروط بر اینکه پرداخت اجاره بها بدون آن موجب عسر و حرج گردد و عین مستأجره مورد نیاز مدیون بوده و بالاتر از شأن او نباشد.

تبصره ۱- چنانچه منزل مسکونی محکوم علیه بیش از نیاز و شأن عرفی او در حالت اعسارش بوده و مال دیگری از وی در دسترس نباشد و مشارالیه حاضر به فروش منزل مسکونی خود تحت نظارت مرجع اجراکننده رأی نباشد به تقاضای محکوم له به وسیله مرجع اجراکننده حکم با رعایت تشریفات قانونی به فروش رفته و مازاد بر قیمت منزل مناسب عرفی، صرف تأدیه دیون محکوم علیه خواهد شد مگر اینکه استیفای محکوم به به طریق سهل تری مانند استیفا از محل منافع بخش مازاد منزل مسکونی محکوم علیه یا انتقال سهم مشاعی از آن به شخص ثالث یا طلبکار امکان پذیر باشد که در این صورت محکوم به از طرق مذکور استیفا خواهد شد.

تبصره ۲- چنانچه به حکم قانون مستثنیات دین تبدیل به عوض دیگری شده باشد، مانند اینکه مسکن به دلیل قرار گرفتن در طرح های عمرانی تبدیل به وجه گردد، یا در اثر از بین رفتن، عوضی دریافت شده باشد، وصول محکوم به از آن امکان پذیر است مگر اینکه محرز شود مدیون قصد تهیه موضوع نخستین را دارد».

توصیه می شود این مطلب را تا انتها بخوانید و اگر ابهامی یا سوالی باقی مانده بود با وکلای گروه پارسای تماس بگیرید.

همانطور که مشخص است مستثنیات دین (یعنی آنچه توقیف آن ها از اموال محکوم علیه استثناء می باشد) نسبت به قانون قبلی یعنی ماده ۵۲۴ قانون آیین دادرسی مدنی تغییراتی کرده است مثلاً تلفن مورد نیاز یا پول پیش (ودیعه) قرارداد اجاره با شرایطی که ذکر شده قابل توقیف نمی باشد.

* برای اعسار از پرداخت مهریه چه کار باید کرد؟

* شرایط اعسار از پرداخت مهریه چیست؟

* مهلت دادن دادخواست اعسار از پرداخت مهریه چقدر می باشد؟

بر طبق ماده ۶ قانون مذکور معسر کسی است که به دلیل نداشتن مالی به جز مستثنیات دین قادر به تادیه دیون خود نباشد.

تبصره - عدم قابلیت دسترس به مال در حکم نداشتن مال است...

مدعی اعسار (زوج) می بایستی پس از صدور حکم به یکی از دفاتر خدمات قضایی به جهت دادن دادخواست اعسار مراجعه کند. مدارک لازم برای دادخواست اعسار از مهریه عبارت است از دادنامه محکومیت مهریه، استشهادیه (شهادت کتبی دو نفر)، صورت کلیه اموال منقول و غیر منقول، میزان وجوه نقد در کلیه حساب های بانکی و فهرست کلیه نقل و انتقالات اموال در یک سال گذشته.

از نکات قابل توجه این است که فرم های مربوط به صورت اموال و نقل و انتقالات یک سال گذشته مدعی اعسار (زوج) را از همان دفتر خدمات قضایی می توانید تهیه کنید. استشهادیه هم نیاز به فرم خاص ندارد. می توان در برگه A4 دو نفر با درج مشخصات کامل؛ نشانی؛ نحوه آشنایی و اشراف به وضعیت زوج که می تواند فامیل (اقوام) یا از دوستان و همکاران باشد، شهادت دهند که زوج توانایی پرداخت دفعی مهریه را یک جا ندارد.

ماده ۹ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی: «شاهد باید علاوه بر هویت، شغل، میزان درآمد و نحوه قانونی امرار معاش مدعی اعسار، به این امر تصریح کند که با مدیون به مدتی که بتواند نسبت به وضعیت معیشت وی اطلاع کافی داشته باشد، معاشرت داشته و او افزون بر مستثنیات دین هیچ مال قابل دسترسی ندارد که بتواند به وسیله آن دین خود را بپردازد».

توصیه می شود این مطلب را تا انتها بخوانید و اگر ابهامی یا سوالی باقی مانده بود با وکلای گروه پارسای تماس بگیرید.

نکته: اگر کسی بر طبق قانون تجارت تاجر باشد، آگاه باشید که اعسار از پرداخت مهریه یا هر حکم (محکوم به) دیگری از او پذیرفته نمی شود. تاجر در صورت عدم توانایی برای پرداخت مهریه می بایستی به جای دادخواست اعسار از مهریه به دادگاه خانواده، دادخواست اعلام ورشکستگی به دادگاه عمومی تقدیم کند. (ماده ۱۵ قانون نحوه محکومیت های مالی)

نمونه متن استشهادیه:

اینجانب ... فرزند ... به شماره ملی ... و نشانی ... که از دوستان آقای ... می باشم شهادت می دهم که ایشان به غیر از یک واحد آپارتمان به نشانی ... که در آن سکونت دارد فاقد هر گونه مال منقول یا غیر منقول است و شغل ایشان ... با درآمد ماهیانه حدود ... تومان می باشد و توانایی پرداخت ۳۰۰ سکه تمام بهار آزادی را ندارد اینجانب با امضاء خود گواهی می نمایم و حاضر به ادای شهادت در محضر دادگاه می باشم ... امضاء.

نکته: فرصت دادن دادخواست اعسار از پرداخت مهریه یک ماه از زمان ابلاغ اجراییه می باشد (دادن دادخواست در مهلت پیش گفته مانع از جلب می شود) اما اگر در فرصت یک ماهه مذکور دادخواست اعسار تقدیم دادگاه نشود زوجه می تواند از دادگاه تقاضای جلب کند و در صورت جلب زوج (مرد) در صورتی که آزاد می شود که یا زوجه رضایت دهد و یا اینکه کفیل و یا وثیقه گذار به تشخیص دادگاه معرفی نماید پس از آن دادگاه با صدور قرار قبولی وثیقه یا کفالت تا روشن شدن وضعیت اعسار به موجب حکم قطعی از حبس او خودداری می کند و در صورت حبس او را آزاد می کند. در صورت رد شدن اعسار به موجب حکم قطعی، به کفیل یا وثیقه گذار ابلاغ می شود، ظرف ۲۰ روز از ابلاغ واقعی، زوج (محکوم علیه) را به دادگاه تحویل دهد.

موارد مرتبط با قانون ۱۱۰ سکه بهار آزادی:

در فرض که اعسار زوج پذیرفته نشود بر طبق ماده ۲۲ قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱ صرفاً تا ۱۱۰ سکه تمام بهار آزادی یا معادل آن در خصوص مهریه، وجه نقد، امکان جلب زوج وجود دارد و با پرداخت این مبلغ خواه نقدی یا اقساط، زوج آزاد خواهد شد. نسبت به الباقی مهریه امکان جلب وجود ندارد ولی اگر اموالی از زوج به دست آید حتی در آینده، قابل توقیف می باشد.

ماده ۲۲ قانون حمایت خانواده: «هرگاه مهریه در زمان وقوع عقد تا یکصد و ده سکه تمام بهار آزادی یا معادل آن باشد، وصول آن مشمول مقررات ماده (۲) قانون اجرای محکومیت های مالی است. چنانچه مهریه، بیشتر از این

میزان باشد در خصوص مازاد، فقط ملائت زوج ملاک پرداخت است. رعایت مقررات مربوط به محاسبه مهریه به نرخ روز کماکان الزامی است» .

توصیه می شود این مطلب را تا انتها بخوانید و اگر ابهامی یا سوالی باقی مانده بود با وکلای گروه پارسای تماس بگیرید.

نکته: در صورتی که مردی دادخواست طلاق به طرفیت همسرش تقدیم دادگاه کند و در صورت قطعی شدن حکم طلاق به تجویز ماده ۲۹ قانون حمایت خانواده بخواهد دادخواست اعسار از پرداخت دفعی مهریه بدهد اگر حکم بر معسر نبوده وی و یا همان نپذیرفتن اعسار صادر شود تا پرداخت کامل مهریه حتی اگر بیشتر از ۱۱۰ سکه باشد، نمی تواند حکم طلاق صادر شده را ثبت و اجرا نماید و همسرش را طلاق دهد.

نکته: اگر مردی از بابت مهریه چه از دادگاه و چه از طریق اجرای ثبت، ممنوع الخروج شده باشد پس از اثبات اعسار او می توان ممنوع الخروجی را رفع کرد (ماده ۲۳ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی)